

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 453/2025-106

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], narodeného

[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],
[REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
narodeného [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
narodenej [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodeného [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej
[REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],
[REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z. z.“) tvrdiac, že ich majetok bol skonfiškovaný rozhodnutím konfiškačnej komisie v Komárne č. 146/139/1946 z 31. júla 1946 vydaným na základe § 1 ods. 1 písm. d) nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení nariadenia Slovenskej národnej rady č. 64/1946 Sb. n. SNR, ktorým sa mení nariadenie o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa, a následne 1. augusta 1950 prešiel do vlastníctva Jednotného roľníckeho družstva v Kolárove. Predmetné konanie malo viacero etáp, v ktorých orgán verejnej správy vydal viacero rozhodnutí, ktoré sťažovatelia, resp. ich právni predchodcovia napadli opravnými prostriedkami a následne sa preskúmania ich zákonnosti domáhali prostredníctvom správnych súdov.

3. O ústavných sťažnostiach sťažovateľov, resp. ich právnych predchodcov ústavný súd rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 23/2015-82 z 21. januára 2015, nálezom č. k. IV. ÚS 248/2018-109 z 21. júna 2018, nálezom č. k. II. ÚS 392/2019-130 z 28. apríla 2020, uznesením č. k. III. ÚS 390/2022-66 z 30. júna 2022, uznesením č. k. I. ÚS 144/2023-96 z 2. marca 2023, uznesením č. k. II. ÚS 224/2024-56 z 25. apríla 2024 a uznesením č. k. IV. ÚS 382/2024-43 z 27. augusta 2024.

4. O sťažnostiach sťažovateľov, resp. ich právnych predchodcov rozhodol aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) rozsudkom Balogh a spol. v. Slovenská republika (sťažnosť č. 35142/15) z 31. augusta 2018 a rozsudkom Balogh a spol. v. Slovenská republika (sťažnosť č. 7918/19 a 43062/20 z 15. 9. 2022).

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uvádzajú, že „*nové súdne konanie bolo začaté podaním žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát, Štefánikova trieda 69, Nitra, č. OU-NR-OOP6-2023/041725-002 zo dňa 17. 10. 2023, vedenej na Správnom súde v Bratislave pod č. 5S/66/2023. Následne boli podané žaloby na preskúmanie zákonnosti ostatných rozhodnutí vydaných v odvolacom konaní proti prvostupňovému správne orgánu vo veci navrátenia vlastníctva k pozemkom Pasienkovej spoločnosti Kolárovo... vedené pod č. 2S/43/2024.*“. Naďalej sa tak nachádzajú v stave právnej neistoty a pre pochybenia orgánu verejnej správy pri zisťovaní okruhu účastníkov konania, ktorý svojvoľne rozhodol o rozdelení nerozlučného spoločenstva účastníkov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia čl. 2 ods. 2 ústavy a základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom

orgánu verejnej správy v bližšie neoznačenom konaní „*vedenom po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie*“ (bod 1), motivovaná ich snahou získať finančné zadosťučinenie (bod 5).

7. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde [(§ 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)]. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

8. Žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Žalobca podľa § 244 ods. 1, ktorý nie je orgánom verejnej správy, sa (s účinnosťou od 1. júla 2023, pozn.) žalobou môže domáhať aj primeraného finančného zadosťučinenia vzniknutého v dôsledku nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 242 ods. 1 SSP). Náležitosti žaloby proti nečinnosti upravujú ustanovenia § 246 SSP s tým, že ak sa žalobca domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v žalobnom návrhu musí uviesť aj výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia a z akých dôvodov sa ho domáha. Prijatím zákona č. 239/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony, zákonodarca reagoval na závery Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k Slovenskej republike (okrem iného aj vo veci sťažovateľov – bod 4 tohto uznesenia) tak, aby „súd, ak zistí nečinnosť a žalobca bude žiadať o primerané finančné zadosťučinenie, mal možnosť už v tomto štádiu okrem uloženia odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy, uložiť žalovanému zaplatiť finančné zadosťučinenie“ (pozri dôvodová správa k uvedenému zákonu). Za tohto právneho stavu podľa názoru ústavného súdu tak v správnom súdnom konaní už nesporne existuje účinný prostriedok nápravy vyhovujúci požiadavkám nastoleným Európskym súdom pre ľudské práva aj vo vzťahu k neprimeranej dĺžke reštitučného konania.

9. Podmienka vyčerpania právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľom priznáva na ochranu ich základných práv a slobôd, sa nevyžaduje, ak sťažovatelia preukážu, že tieto právne prostriedky nevyčerpali z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa musia preukázať sťažovatelia, čo v posudzovanom prípade napriek predchádzajúcim poučeniam zo strany ústavného súdu (bod 3) neurobili.

10. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

11. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľov, resp. ich právnej zástupkyne, že „predpokladom prieskumu ústavnej sťažnosti na základe prijatia takého návrhu senátom ústavného súdu na ďalšie konanie je, aby sťažovateľ v rámci svojej argumentácie [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde] kvalifikovane, a to aj v ústavnoprávnej rovine, polemizoval s ním spochybňovaným riešením relevantnej právnej otázky v ústavnom sťažnosťou napadnutom

rozhodnutí (ak netvrdí, že také riešenie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia úplne absentuje) – nepostačuje výlučne prezentácia vlastnej odlišnej (opozitnej) verzie odpovede na kritickú otázku. Sťažovateľ totiž musí preukázať, že napadnutým rozhodnutím došlo k neprípustnému zásahu do jeho základných práv alebo slobôd (čo musí ústavný súd preskúmať), nie (len) to, že on sám produkuje alternatívny (pre neho priaznivejší) právny názor (aj keď si taký názor môže ústavný súd v konečnom dôsledku osvojiť). Ak nie je dodržaný postup podľa predchádzajúceho odseku v jeho popísanej podstate, ústavný súd odmietne ústavnú sťažnosť (príslušnú námietkovú časť ústavnej sťažnosti) pre nedostatok jej zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.“ (m. m. IV. ÚS 278/2025, ZNaU 17/2025).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu